

Ухвала Вченої Ради факультету
«Києво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти»
протокол № 4 від 28 лютого 2025 року.

3. Про «Методичні рекомендації до написання кваліфікаційних (магістерських) робіт для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету «Києво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти» НаУКМА»

Заслухавши і обговоривши інформацію декана факультету – голови Вченої Ради факультету «Києво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти» Т.Л. Нагорняк з зазначеного питання, Вчена Рада

УХВАЛИЛА:

1. Затвердити «Методичні рекомендації до написання кваліфікаційних (магістерських) робіт для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету «Києво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти» НаУКМА» з урахуванням змін і доповнень, висловлених під час обговорення (додаток).

Голова Вченої ради
НАГОРНЯК

Тетяна

Вчений секретар
ЗАЙЧЕНКО

Ірина

Додаток
до ухвали Вченої Ради факультету
«Києво-Могилянська школа професійної та
неперервної освіти» НаУКМА
від «28» лютого 2025 р., протокол № 4

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

**ФАКУЛЬТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА ШКОЛА ПРОФЕСІЙНОЇ ТА
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

КАФЕДРА МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ОСВІТИ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ (МАГІСТЕРСЬКИХ) РОБІТ**

**для здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету «Києво-Могилянська школа професійної та
неперервної освіти» НаУКМА**

Методичні рекомендації до написання кваліфікаційних (магістерських) робіт для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету «Києво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти» НаУКМА. – Укладачі: Нагорняк Т.Л., Гавриленко Т.В., Кравчук Н.Я., Сербенівська А.Ю. / За заг. ред. Т.Л. Нагорняк. Київ, НаУКМА, Києво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти, 2025.

Схвалено на засіданні кафедри міждисциплінарної освіти, протокол №5 від 27 лютого 2025 року.

Затверджено Вченою радою факультету «Києво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти», протокол № 4 від 28 лютого 2025 року.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2. КВАЛІФІКАЦІЙНА (МАГІСТЕРСЬКА) РОБОТА ЯК ФОРМА ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	4
2.1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ	5
2.2. ОСНОВНІ ЕТАПИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ	6
2.3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ	10
2.4. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ	20
2.5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ	21
2.6. ПЕРЕВІРКА РОБОТИ НА УНІКАЛЬНІСТЬ АВТОРСЬКОГО ТЕКСТУ	22
3. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ	244
4. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА СТРУКТУРИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ (МАГІСТЕРСЬКИХ) РОБІТ РІЗНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ	28
5. ДОДАТКИ	29

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Магістр – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується ЗВО за результатами успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Для формування програмних результатів навчання, здобувачі вищої освіти магістерського рівня вищої освіти протягом навчання мають виконати наукове (для освітньо-наукових програм – далі ОНП) і науково-практичне (для освітньо-професійних програм – ОПП) дослідження у вигляді кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна (магістерська) робота здобувача вищої освіти, який навчається за освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами, що розроблені з урахуванням специфіки освіти дорослих, є завершеною та самостійною розробкою науково-практичного характеру, що має на меті розв’язання складних завдань у сфері своєї професійної діяльності та запровадження інновацій і проливних рішень в умовах невизначеності. Вона слугує завершальним етапом підготовки фахівців у відповідних галузях знань і за відповідними спеціальностями, за якими реалізуються зазначені освітні програми.

Підготовлена кваліфікаційна (магістерська) робота – це авторський, логічно завершений, цілісний продукт, що відповідає предметній області освітньої програми, має актуальне наукове обґрунтування та практичне спрямування. Здобувач вищої освіти повинен продемонструвати: вміння узагальнювати дані, що отримані ним шляхом систематизації та аналізу інформації з відкритих джерел та опрацьованої емпірики, дотичної до предмету дослідження нормативно-правової бази, світових і національних кейсів, здатність розробляти практичні рекомендації щодо розв’язання управлінської проблеми реального діючого об’єкта дослідження (організації, підприємства, установи).

Обов’язковою вимогою для здобувачів вищої освіти, які навчаються на програмах освіти дорослих, є апробація результатів дослідження шляхом підготовки тез доповіді на науково-практичну конференцію (для здобувачів ОПП) та публікація наукової статті (одноосібної чи спільно з науковим керівником) для здобувачів ОНП).

2. КВАЛІФІКАЦІЙНА (МАГІСТЕРСЬКА) РОБОТА ЯК ФОРМА ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Відповідно до Стандартів вищої освіти України для галузей знань та спеціальностей другого (магістерського) рівня вищої освіти, за якими провадиться освітня діяльність на факультеті, освітніми програмами та навчальними планами передбачено виконання здобувачами вищої освіти кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна (магістерська) робота, що виконується здобувачем вищої освіти, є важливою формою підготовки та підсумкової атестації за освітньою програмою, на підставі яких екзаменаційна комісія (ЕК) визначає відповідність знань випускника освітньому рівню магістра та його здатність до самостійної роботи у відповідній(их) спеціальності(ях) і галузі(ях) знань, за якими реалізується освітня програма.

Кваліфікаційна (магістерська) робота виконується здобувачем вищої освіти (або здобувачами, якщо передбачена комплексна кваліфікаційна робота) за обраною тематикою, що відповідає предметному полю спеціальності(ей) та забезпечує можливість продемонструвати успішне формування спеціальних (фахових, предметних) компетентностей випускників освітніх програм, достатніх для розв'язання ними професійних завдань. Вона є невід'ємною складовою частиною індивідуального плану навчання здобувача вищої освіти та передбачає публічний захист.

Кваліфікаційна (магістерська) робота має відображати вміння здобувача враховувати всі вимоги, як доказ засвоєння ним програми навчання. Вона має бути концентрованим вираженням здобутих здобувачем вищої освіти у процесі навчання знань, умінь та навичок і довести досягнення ним певних програмних результатів та опанування компетентностей, що визначені ОНП і ОПП.

Кваліфікаційна робота виконується здобувачем вищої освіти самостійно і покликана показати, як він володіє методикою і технікою дослідження, наскільки уміє аналізувати, узагальнювати і формулювати висновки із результатів дослідження, самостійно працювати з літературними джерелами. Робота повинна мати комплексний характер, бути спрямована на вирішення конкретних задач у відповідних спеціальностях і галузях знань. Робота повинна виконуватися на основі поглибленого вивчення чинного законодавства України, спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, актуального досвіду з теми, яка вивчається, а також результатів проведених здобувачем вищої освіти власних досліджень предмета.

2.2. ОСНОВНІ ЕТАПИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Виконання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної (магістерської) роботи передбачає послідовну реалізацію таких етапів:

- вибір теми роботи (відповідно до профілю ОНП і ОПП);
- призначення керівників кваліфікаційної роботи (це може бути один чи два керівники з урахуванням типу ОП (міждисциплінарна чи розроблена в межах однієї спеціальності) та необхідності залучення практика до керівництва роботою (у випадку розв’язання автором роботи вузькопрофільного прикладного питання);
- узгодження теми кваліфікаційної роботи з керівниками та затвердження розпорядженням декана по факультету за поданням гарантів ОП;
- вибір організації, що виступатиме базою для проведення досліджень;
- пошук, відбір, аналіз і систематизація джерел за темою роботи: законодавчої, нормативно-правової, спеціальної (наприклад, періодичних видань або емпірики), підбір необхідного матеріалу;
- складання плану кваліфікаційної роботи;
- складання графіку виконання кваліфікаційної роботи з керівниками;
- розширений пошук інформації, вивчення теоретичних основ обраної теми, корегування, уточнення плану роботи;
- формування бази даних щодо діяльності організації, яка забезпечує можливість дослідження обраної теми;
- обробка, аналіз та узагальнення зібраної інформації теоретичного й практичного характеру із застосуванням методів наукового пізнання;
- написання розділів кваліфікаційної роботи;
- формулювання висновків і рекомендацій, підготовка додатків;
- оформлення списку використаних джерел, додатків, загальне оформлення роботи;
- представлення роботи керівнику для підготовки відгуку (відповідно до загально-факультетського графіку підготовки та захисту кваліфікаційних робіт);
- перевірка магістерської роботи на ознаки запозичень та порушення норм академічної доброчесності;
- підготовка презентації кваліфікаційної роботи для захисту;
- захист кваліфікаційної роботи.

На всіх етапах написання роботи до захисту здобувач вищої освіти має право звертатись за консультаціями і порадами до керівника та експертів з прикладних питань, узгоджених з науковим керівником.

Обов’язковим є дотримання здобувачами орієнтовного графіка вико-

нання кваліфікаційної роботи, наведеного в табл. 2.1, оскільки це забезпечує можливість своєчасного виявлення та усунення недоліків і помилок щодо її змісту та оформлення.

Таблиця 2.1

Орієнтовний графік виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи

Строк виконання	Типи робіт
Лютий – березень першого року навчання	Вибір теми кваліфікаційної роботи, затвердження теми, наукового керівника і бази практики. Ознайомлення здобувача вищої освіти з критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи. Визначення змісту предмету, об'єкту роботи. Складання та узгодження календарного графіка підготовки роботи.
Березень – Червень першого року навчання	Опрацювання джерел та емпіричних матеріалів. Підготовка тез доповіді та виступ на науково-практичній конференції.
Березень – Жовтень першого року навчання	Підготовка одного розділу кваліфікаційної роботи. Публікація та опублікування наукової статті (для здобувачів ОНП). Презентація проміжних результатів підготовки роботи на засіданні кафедри.
Березень – листопад (для здобувачів ОПП) – лютий другого року навчання (для здобувачів ОНП)	Робота з матеріалами, системні консультації з науковими керівниками та написання тексту роботи.
Листопад (для здобувачів ОПП) – Березень (для здобувачів ОНП)	Повне завершення написання кваліфікаційної (магістерської) роботи, оформлення її згідно з вимогами й подання на перевірку науковому керівнику. Подання письмових робіт здобувачів на відповідність вимогам академічної доброчесності.
Грудень (для здобувачів ОПП) Квітень – травень (для здобувачів ОНП)	Подання на зовнішню рецензію і попередній захист робіт. Подання кваліфікаційної (магістерської) роботи на кафедру з усіма супроводжувальними документами та розміщення їх на платформі DistEdu. Підготовка до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи: написання доповіді та підготовка презентаційного матеріалу
Згідно з розкладом роботи ЕК	Публічний захист кваліфікаційної (магістерської) роботи

До функцій наукового керівника кваліфікаційної роботи належить:

1) спільне із здобувачем формулювання теми дослідження з урахуванням актуальних запитів суспільства у предметному полі освітньої програми, особливостей формування індивідуальної освітньо-професійної (наукової) траєкторії здобувача та профілю власної дослідницької діяльності;

2) надання допомоги у підготовці поетапного плану виконання роботи та контроль його реалізації;

3) узгодження плану роботи, рекомендації літератури, інших матеріалів та джерел інформації, консультування щодо вибору методики та інструментарію дослідження;

4) консультування відповідно до встановленого графіка виконання роботи;
 5) сприяння апробації/публікації результатів наукових чи науково-практичних досліджень;

6) забезпечення досягнення програмних результатів навчання та оцінювання ступеня їхнього досягнення на всіх етапах виконання кваліфікаційної роботи; відпрацювання загальних, спеціальних компетентностей та soft skills, зокрема навичок дослідника, аналітика;

7) сприяння свідомого дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти у процесі написання кваліфікаційної (магістерської) роботи та презентації її результатів.

У період підготовки кваліфікаційних (магістерських) робіт здійснюється поточний кафедральний контроль. Поточний кафедральний контроль проводиться методом обговорення структурних розділів кваліфікаційної роботи з визначенням необхідних моментів дослідження, що потребують опрацювання або доопрацювання. Результати поточного контролю підготовки кваліфікаційних робіт фіксуються в протоколах засідань кафедри міждисциплінарної освіти, за що несе відповідальність завідувач кафедри.

Кваліфікаційні роботи можуть передбачати подвійне керівництво як на міждисциплінарних, так і на ОП, що розроблені в межах однієї спеціальності (академічних керівників за заявленими спеціальностями чи академічного керівника за однією із спеціальностей і експерта-практика). У такому форматі кожен здобувач отримує підтримку від двох наукових керівників, які представляють різні спеціальності або працюють в академічній та прикладній сферах за темою дослідження. Це дозволяє:

1) глибше інтегрувати та поєднувати різні наукові підходи й методи, що підвищує рівень дослідження та дає змогу створити якісний міждисциплінарний науковий продукт;

2) отримати практичні навички на стику двох сфер, що є надзвичайно важливим для розвитку міждисциплінарних компетентностей і розширення професійних можливостей;

3) врахувати індивідуальну траєкторію навчання здобувача і досягти оптимальної підтримки у процесі написання кваліфікаційної роботи, зважаючи на його особисті академічні та професійні цілі й інтереси.

За пропозицією керівника, в разі необхідності, кафедрі надається право запрошувати консультантів з окремих розділів кваліфікаційної (магістерської) роботи. Ними можуть бути висококваліфіковані фахівці-практики, наукові співробітники НаУКМА чи інших ЗВО.

Тематику кваліфікаційних досліджень (орієнтовні теми кваліфікаційних робіт) визначають колегіально наукові керівники кваліфікаційної роботи разом зі здобувачем з урахуванням їх власних інтересів і професійної діяльності, а також з

урахуванням пріоритетних напрямів наукових досліджень у сфері двох спеціальностей (для міждисциплінарних робіт).

Тема роботи повинна визначати необхідність розв'язання конкретного питання, досить чітко виділеного з ряду інших. Тема кваліфікаційної роботи має корелювати з проблематикою обраного Minor (якщо таку траєкторію навчання здобувач обрав). У межах однієї роботи не допускається об'єднання декількох різних, не пов'язаних одне з одним питань. Назва теми кваліфікаційної роботи повинна чітко визначати питання, що розробляються, бути короткою, але водночас відображати основний зміст і мету роботи та відповідати спеціальності/назві освітньої програми.

Тема кваліфікаційної (магістерської) роботи та наукове керівництво нею ухвалюється на засіданні кафедри. Офіційно теми закріплюються та затверджуються згідно з графіком освітнього процесу – у 2-му семестрі першого року навчання. Тема кваліфікаційної роботи може бути уточнена за заявою здобувача вищої освіти на засіданні кафедри міждисциплінарної освіти, але не пізніше, ніж за два місяці до визначеного терміну подання завершеної кваліфікаційної роботи до захисту.

У темі кваліфікаційної роботи повинен бути вказаний предмет, що є складовою об'єкту дослідження.

Назва кваліфікаційної (магістерської) роботи та її розділів має бути короткою, точною та відповідати її основному змісту. Не слід допускати в назві роботи методів та невизначених формулювань, наприклад: «Аналіз...», «Розробка...», «Питання про...», «Вивчення...», «Матеріали до...», «Дослідження...».

Під час вибору теми кваліфікаційної (магістерської) роботи має обов'язково ураховуватися база дослідження, на матеріалах якої вона буде виконуватися.

Обравши тему, здобувач вищої освіти має чітко визначити мету кваліфікаційної роботи, окреслити коло завдань, які мають бути розв'язані для її досягнення, підібрати відповідну наукову літературу та нормативно-інструктивні матеріали з обраної тематики, фактологічний і статистичний інформаційний матеріал.

До захисту кваліфікаційна (магістерська) робота супроводжується відгуком наукового керівника і зовнішньою рецензією. Відгук наукового керівника має свідчити про самостійність дослідження, актуальність теми, відповідність змісту роботи затвердженому плану, оцінювати як якість виконання роботи, так і якість праці здобувача над нею і містити висновок про можливість допуску роботи до захисту в екзаменаційній комісії. Рецензія має свідчити про достовірність наведеної у роботі інформації, підтверджувати актуальність теми кваліфікаційної роботи, самостійність виконання здобувачем вищої освіти дослідження, практичну значущість аналітично-рекомендаційного розділу, рекомендовану оцінку.

Захист роботи відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. За результатами захисту кваліфікаційної роботи екзаменаційна комісія вирішує питання про присвоєння випускнику освітнього рівня «магістр» і про видачу диплома державного зразка.

2.3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Текст кваліфікаційної роботи повинен демонструвати рівень досягнутих здобувачем результатів навчання і компетентностей, що мають прояв у змістовності тексту, самостійності висновків та візуалізації тенденцій, що досліджуються в роботі.

У процесі викладу матеріалу необхідно дотримуватися наукового стилю, якому притаманні логічний виклад інформації, застосування класифікаційного підходу до опису наукових об'єктів, гіпотез, теоретичних основ, використання абстрактних понять, формулювання дефініцій. Цей стиль спрямовує на точність, узагальненість, аргументацію висловлених положень, насиченість тексту загальнонауковою і спеціальною термінологією, що сприятиме максимально повній фіксації підсумків дослідження у тексті. У тексті кваліфікаційної роботи некоректно вживати особовий займенник «Я». Перевагу варто надавати безособовим конструкціям («Встановлено», «Доведено», «Обґрунтовано» тощо).

Виклад змісту кваліфікаційної роботи має базуватися на принципах критичного осмислення теми дослідження, логічної послідовності, автономії прийняття рішень та відповідальності за них. Успішність виконання кваліфікаційної роботи великою мірою залежить від уміння обрати найрезультативніші методи дослідження, оскільки саме вони дають змогу досягти поставленої у роботі мети. Якомога ретельніше формується зміст вступної частини, обов'язковим є визначення об'єкта і предмета дослідження. Загальні висновки кваліфікаційної роботи виконують роль закінчення обумовленого логікою проведення дослідження у формі послідовного, логічного викладення отриманих підсумкових результатів, їхнього співвідношення із загальною метою, конкретними завданнями, поставленими і сформульованими у вступі. Саме результатами теоретичного і практичного дослідження у своїй роботі здобувач має змогу засвідчити рівень наукової підготовки.

Робота має виконуватися здобувачем вищої освіти у повній відповідності до затверджених календарного плану та завдання. У випадках відставання від графіка здобувач зобов'язаний надати пояснення своєму науковому керівнику та завідувачу кафедри.

Обов'язковими структурними елементами кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, анотація, зміст, вступ, розділи, висновки до розділів, загальні

висновки, список використаних джерел і літератури. За потреби подаються перелік умовних позначень (символів, одиниць, скорочень і термінів) і додатки.

Загальна структура кваліфікаційної (магістерської) роботи складається зі структурних частин (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Загальна структура кваліфікаційної (магістерської) роботи

Назва структурної частини	Рекомендований обсяг сторінок
Титульна сторінка (Додаток Б)	1
Анотація (Додаток В)	1
Зміст (Додаток Д)	1
Перелік умовних позначень	1
Вступ	3-4
Основна частина роботи	55-75 (для ОПП) і 75-90 (для ОНП)
Висновки	3-4
Список використаних джерел	не менше ніж 50 найменувань
Додатки	

Кваліфікаційна робота, що подана до захисту, супроводжується відгуком наукового керівника (Додаток Д), рецензією (Додаток Ж) та анотацією (Додаток В).

До рекомендованого обсягу тексту кваліфікаційної роботи не включають список використаних джерел та додатки.

Зміст і матеріал кваліфікаційної (магістерської) роботи має відповідати її темі, сприяти досягненню мети і вирішенню завдань, що поставлені.

Вимоги до структурних елементів кваліфікаційної роботи.

Титульний аркуш є першою сторінкою кваліфікаційної роботи і становить основне джерело бібліографічної інформації, необхідної для подальшої обробки та пошуку документа. Титульний аркуш містить (у такій послідовності): назву міністерства та Університету; гриф допущення до захисту; прізвище, ім'я, по батькові автора роботи (у називному відмінку); повну назву роботи; шифр і назву спеціальності; відомості про наукового керівника(ів); результати захисту кваліфікаційної роботи і підпис голови ЕК; місто та рік виконання. Зразок оформлення титульного аркуша надано в додатку Б.

Анотація кваліфікаційної (магістерської) роботи містить стислий зміст фокусу дослідження і здобутків автора. Необхідно використовувати синтаксичні конструкції, притаманні мові ділових документів, уникати складних граматичних зворотів. Потрібно використовувати стандартизовану термінологію, уникати маловідомих термінів і символів. В анотації, обсяг якої нараховує приблизно 800 знаків, зазначаються: прізвище та ініціали здобувача вищої освіти, назва кваліфікаційної роботи (якщо це комплексна кваліфікаційна робота, то зазначається і проблема дослідження), спеціальність (шифр і назва), освітня програма, назва

спеціалізації (за потреби), установа, де відбуватиметься захист, місто, рік; основний зміст та результати дослідження; ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у кваліфікаційній роботі) в кількості 5–7 наводяться у називному відмінку; загальна кількість сторінок у роботі, кількість таблиць, рисунків, кількість використаних джерел та додатків. Анотація має бути написана українською та однією з іноземних мов (найчастіше – англійською мовою). Під час написання латиницею прізвища та імені здобувача освіти варто використовувати варіант написання, як у закордонному паспорті або, за його відсутності, згідно з заявою на транслітерацію та постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 р. № 55 «Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею». Зразок оформлення анотації надається в додатку В.

Зміст подається на початку кваліфікаційної (магістерської) роботи й містить найменування та номери перших сторінок усіх розділів, підрозділів / пунктів (якщо вони є і мають заголовки), зокрема, вступу, висновків, додатків, списку використаних посилань. Зразок оформлення змісту надається в додатку Д.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів може бути подано у кваліфікаційній роботі окремим списком перед вступом, якщо вжито специфічну термінологію, а також маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо. Перелік друкують двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення, справа – їхню детальну розшифровку. Якщо в кваліфікаційній роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення тощо повторюються менш ніж три рази, перелік не складають, а їхню розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

Вступ кваліфікаційної роботи містить обґрунтування актуальності обраної теми, мету та зміст поставлених завдань, розкриває суть проблеми, елементи наукової новизни, необхідність дослідження теми, визначає предмет, об'єкт та методи дослідження, наголошує на теоретичній та практичній цінності проведеного дослідження. У вступі наводяться посилання на публікації інших авторів, які містять питання, що розглядаються, обрані методи дослідження, окреслюється апробація результатів дослідження, положення, що виносяться на захист, обґрунтовується його структура. Доцільною є побудова вступу із висвітленням таких елементів:

- *актуальність* теми визначається шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими підходами до розв'язання цієї проблеми, обґрунтування значення роботи для розвитку певної галузі знань, України і автора зокрема;

- *мета дослідження* – це прогнозування результату, що формулюється через дієслово (що зробити?) і визначає оптимальний шлях вирішення завдань в умовах вибору методів та прийомів дослідження. Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом

його досягнення. Не слід формулювати мету як «Показати...», «Вивчити», «Проаналізувати...», оскільки ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Мету слід формулювати починаючи зі слів «З'ясувати специфіку...», «Виявити тренди розвитку...», «Розробити модель...» тощо;

– *об'єкт дослідження* – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, обрану для вивчення, і розглядає предмет дослідження у всіх його взаємозв'язках в своїх межах;

– *предмет дослідження* – це частина об'єкта та фокус його функціонування, на який спрямовано основну увагу дослідника. Предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи і ключові слова дослідження, що позначаються в анотації;

Наприклад, для теми роботи «Політика сталого розвитку міст України в умовах повоєнного відновлення»:

- об'єктом дослідження є процес обґрунтування політики сталого розвитку міст в умовах повоєнного відновлення;

- предметом дослідження є вивчення теоретичних положень та надання практичних рекомендацій щодо становлення та реалізації політики сталого розвитку міст в умовах повоєнного відновлення;

- мета роботи: виявити особливості становлення і реалізації політики сталого розвитку міст України в умовах повоєнного відновлення та розробити практичні рекомендації щодо обґрунтування такої політики.

– *завдання дослідження* визначаються поставленою метою і є конкретними послідовними етапами її реалізації. Завдання подаються інфінітивними формами дієслів (систематизувати..., дослідити..., обґрунтувати..., описати..., встановити..., виявити... тощо). Кількість та змістовний обсяг завдань впливатиме на структуру і зміст основної частини кваліфікаційної роботи (кількість розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів). Завдання є тими «кроками», які дослідник повинен здійснити задля досягнення поставленої мети. Завдання обов'язково мають корелюватись з висновками роботи і науковою новизною (в роботах здобувачів ОНП). Кількість завдань відповідає кількості підпунктів у змісті кваліфікаційної (магістерської) роботи;

– *методи дослідження* – це спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності, інструмент отримання фактичного матеріалу. Подається перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів;

– *методологія дослідження* (для здобувачів ОНП) вказує та теоретико-

методологічні підходи які використовує автор для обґрунтування предмета дослідження та наукової школи, що обрано для реалізації мети;

– *гіпотеза* – науково обґрунтоване припущення, що пояснює конкретні явища і таке, що потребує перевірки й підтвердження фактами в дослідженні. Щоб стати достовірною науковою теорією, гіпотеза задає коло характеристик, які слід вивчати для розв’язання поставленої проблеми. Формулювання і перевірка гіпотези є обов’язковою вимогою для кваліфікаційних робіт здобувачів ОНП й бажаною для здобувачів ОПП;

– *наукова новизна* – дається короткий виклад нових наукових положень (рішень), запропонованих здобувачем вищої освіти особисто. Необхідно показати відмінність отриманих результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни («уперше отримано...», «удосконалено...», «дістало подальшого розвитку...», «вперше формалізовано...», «розроблено метод..., який відрізняється від...», «доведена залежність між...». «досліджена поведінка... і показано...», «доопрацьовано (відомий) метод... в частині... і розповсюджено на новий клас систем...», «створена концепція, що узагальнює... і розвиває...», «досліджено новий ефект...», «розроблено нову систему... з використанням відомого принципу...». Формулювання пунктів наукової новизни є обов’язковою умовою для кваліфікаційних робіт здобувачів ОНП;

– *джерельна та інформаційна база дослідження* передбачає перелік всіх видів літератури, що використовувались при написанні кваліфікаційної роботи (закони, підзаконні акти, наукові публікації, аналітичні матеріали, звітність підприємств тощо);

– *практичне значення одержаних результатів* подається через сфери використання результатів дослідження або рекомендації щодо їхнього використання, висвітлюються результати практичного застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їхнього використання (що подаються окремими додатками до тексту кваліфікаційної роботи);

– *апробація результатів дослідження* містить інформацію про участь здобувача вищої освіти у міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференціях, круглих столах тощо, вказуючи місто і рік їх проведення. За умов наявних публікацій автора, вони зазначаються в загальному переліку використаної літератури і тут наводяться посиланнями за загальними правилами їх оформлення;

– *структура і обсяг роботи* містить інформацію такого змісту: «Кваліфікаційна робота складається зі вступу, розділів, висновків, списку використаних джерел (___ найменувань) та додатків. Загальний обсяг магістерської роботи ___ сторінок комп’ютерного тексту (без додатків).

Основна частина кваліфікаційної (магістерської) роботи має містити виклад теоретико-методичних положень і проблемних питань з обраної теми,

наукове обґрунтування та приклади практичного застосування заходів, які пропонуються для розв'язання порушених проблем. Основна частина складається з розділів (рекомендовано 3 розділи, проте в міждисциплінарних кваліфікаційних роботах може бути 4 розділи, з урахуванням спеціалізації, яку здобувачі обирають) та їх підрозділів (якщо необхідно), які мають бути пов'язані між собою, а матеріал викладений послідовно та логічно, із критичним аналізом теоретичних положень /статистичних даних/ інформації за результатом аналізу літературних джерел. Основному тексту кожного розділу може передувати короткий опис обраного напрямку та обґрунтування методів дослідження, що застосовуються у цьому розділі. Слід мати на увазі, що розділи за своїм обсягом мають бути приблизно однаковими. У кінці кожного розділу рекомендується сформулювати висновки зі стислим викладенням наведених у ньому наукових і практичних результатів. Кожний розділ кваліфікаційної (магістерської) роботи починається з нової сторінки.

У **теоретичному розділі** основної частини наводиться огляд літератури за темою, вибір напрямів дослідження, визначається сутність предмету досліджень, потрактування ключових категорій дослідження, ступінь вивченості теми, полеміка науковців з основних проблем теми магістерської роботи і аргументується власна точка зору автора з питань, що розглядаються. У розділі необхідно охарактеризувати основні методики, використані при здійсненні аналізу обраного об'єкта дослідження, їх переваги та недоліки, сформулювати та обґрунтувати власний вибір цих методів та принципів аналізу. Виклад матеріалу у цьому розділі доцільно будувати за принципом поступового звуження діапазону досліджуваних питань так, щоб логічно виділити і постійно тримати в центрі уваги головну, центральну проблему роботи. Порівняння різних поглядів, використання опублікованих статистичних даних із посиланням на джерела є необхідними. Бажано ілюструвати текст графічним матеріалом: схемами, графіками, алгоритмами, діаграмами.

Кваліфікаційна (магістерська) робота повинна відображати позицію автора, і тому в ній завжди присутні елементи наукової (науково-практичної) дискусії та полеміки. При вивченні літератури не варто повністю запозичувати прочитаний текст. Слід відбирати тільки перевірені факти, які становлять основу наукового знання, відображають об'єктивні властивості речей і процесів. Наукові факти характеризуються такими особливостями, як: новизна, точність, об'єктивність і достовірність. Про достовірність вихідної інформації може свідчити не тільки характер джерела, але й науковий, професійний авторитет автора, його належність до тієї чи іншої наукової школи.

Для міждисциплінарних програм в теоретичному розділі кваліфікаційної (магістерської) роботи наводиться огляд наукових джерел і проводиться міждис-

циплінарний дискурс за темою дослідження, обґрунтовуються ключові поняття і концепції, що стосуються теми роботи, обґрунтовується вибір міждисциплінарних підходів і методів для розкриття теми дослідження;

Типовими помилками, яких припускаються здобувачі в теоретичному розділі роботи, є:

- подання теоретичної інформації без її подальшого критичного аналізу та посилань на авторські думки;
- подання в розділі довідкової і загальновідомої інформації;
- захоплення описом визначень, класифікації явищ, запозичених з одного-двох джерел;
- повна відсутність самостійності у викладі матеріалу (у тому числі безперервне приховане цитування без посилання на джерела, порушення логіки дослідження, використання застарілого фактичного і теоретичного матеріалу тощо);
- подання інформації винятково в текстовій формі без підкріплення її порівняльними таблицями і наочними рисунками.

Завершується теоретична частина написанням висновків, де у стислій формі будуть відображатися усі основні висновки та положення. Важливим елементом висновків є формулювання власної думки здобувачем щодо тих проблем, які він досліджував. Зроблені висновки повинні бути основою для проведення подальшого аналізу або дослідження.

Після розгляду проблем кваліфікаційної роботи в теоретичному аспекті здобувач вищої освіти переходить до виконання аналітичного (аналітико-прикладного) розділу роботи.

У другому **аналітичному (аналітико-прикладному) розділі** здобувач, використовуючи фактичний матеріал і зібрану інформацію, аналізує та розкриває зміст питань, що підлягають вивченню на прикладі конкретного підприємства, організації, установи, громади, міста, держави. Тобто, здобувач на основі аналізу всієї зібраної інформації, відповідних розрахунків, експериментів узагальнює результати власних досліджень, визначаючи свій особистий внесок у вирішення проблемних питань.

В аналітичному розділі кваліфікаційної (магістерської) роботи проводиться ґрунтовний аналіз обраної теми на основі зібраних фактичних матеріалів й емпіричних даних (офіційних аналітичних даних), реальних світових чи національних кейсів і практичного досвіду конкретної інституції, території, організації тощо; здобувач на основі проведених досліджень, порівняння практик у різних країнах або регіонах узагальнює результати власних досліджень, визначаючи свій особистий внесок у вирішення проблемних питань; при цьому важливо використовувати комбінацію кількох методів (наприклад, PESTEL і SWOT-аналізу, кейс-

стаді та моделювання) для отримання багатовимірного аналізу, обґрунтовувати вибір методів у контексті цілей і завдань дослідження й аргументувати як міждисциплінарний підхід дозволяє вирішити дослідницьку проблему; не менш важливо узгодити методологічну частину з науковим керівником для забезпечення відповідності академічним вимогам, оскільки правильний вибір методів дослідження та інтеграція міждисциплінарних підходів гарантують якість і практичну цінність кваліфікаційної (магістерської) роботи;

Аналітична частина містить поглиблений аналіз проблеми відповідно до теми кваліфікаційної роботи. Тут може бути представлена загальна методика дослідження, розкриті гіпотези, що розглядаються, подані результати аналізу кращих зарубіжних та українських практик, розкриті проблеми та тенденції розвитку. У висновках до аналітичної частини мають у стислій формі наводитися результати проведеного аналізу і формулюватися напрями подальших практичних розробок.

Типовими помилками, яких припускаються здобувачі в дослідницько-аналітичному розділі роботи, є:

- проведення аналітичних дій без обґрунтування необхідності їхнього проведення;
- використання застарілих статистичних даних;
- стисла характеристика організації, на матеріалах якої виконано роботу, замінена переписуванням загальних теоретичних положень зведена до переписування оприлюдненої інформації, одностороння, відсутні фактичні дані і кількісні показники (або наведено застарілі дані), відсутня або не прокоментована схема організаційної структури управління;
- аналітичне питання є продовженням переписування загальних теоретичних положень, відсутній зв'язок з результатами діяльності конкретної організації;
- некритичність аналізу, що свідчить про те, що досліджувана проблема є неактуальною і неможливо запропонувати будь-яке вдосконалення;
- відсутність чітких висновків після побудованих таблиць, графіків, рисунків;
- відсутність структурно-логічного зв'язку між аналітичними матеріалами;
- робота більшою мірою присвячена оціночно-аналітичним процедурам, а ключове слово в назві роботи (управління, аналіз, планування тощо) залишились поза увагою автора.

Частиною **третього, проєктно-рекомендаційного розділу**, є інформація рекомендаційного характеру, в якій наводяться пропозиції стосовно перспективи розвитку та удосконалення певних аспектів процесів/явищ, діяльності обраного об'єкта дослідження в цілому або його окремих складових. Спираючись на вивчення обраного об'єкта дослідження, надаються пропозиції чи рекомендації,

обґрунтовуються запропоновані рішення, заходи, підходи, методики розв'язання проблеми тощо.

У проєктно-рекомендаційному розділі подаються практичні рекомендації та інструменти, які можуть бути реалізовані; наводяться обґрунтовані висновки щодо їхньої ефективності; спираючись на вивчення обраного об'єкта дослідження, формулюються пропозиції чи рекомендації, обґрунтовуються запропоновані рішення, заходи, підходи, методики розв'язання проблеми, прогнозуються можливі результати від реалізації запропонованих рекомендацій і впровадження адаптованих до українських реалій світових практик, а також аналізуються потенційні ризики і шляхи їхньої мінімізації.

Завданнями, що розв'язуються в **третьому розділі**, як правило, є такі:

- огляд напрямів удосконалення предмета дослідження та пристосування їх до організації, установи, держави;
- обґрунтування пропозицій здобувача в частині вдосконалення діяльності організації щодо проблем, що вивчаються.

Назва розділу формулюється, наприклад, у такий спосіб: «Удосконалення... (предмет дослідження) на ... (база дослідження)» або «Розроблення пропозицій ... (предмет дослідження) на ... (база дослідження)». Пропозиції та рекомендації розробляються відповідно до напрямку дослідження: кожна з детальним соціальним та економічним обґрунтуванням, у зв'язку і як наслідок висновків з аналізу, який проведено в аналітичному розділі кваліфікаційної роботи, відштовхуючись від виявлених відхилень, проблем та недоліків. Система заходів базується на положеннях теоретичного та аналітичного розділів і спрямована на подолання суперечностей між бажаним і реальним станами проблеми, яка вивчається в роботі.

У цій частині роботи розглядаються та пропонуються до використання основні резерви підвищення ефективності діяльності організації. Логіка викладення матеріалу в третій частині роботи повинна безпосередньо кореспондувати з висновками теоретичного та аналітичного розділів.

Пропозиції можуть бути найсміливіші, з найсучаснішого досвіду найвідоміших організацій світу здобувач демонструє свою освіченість та світогляд. Проте, якщо ця пропозиція зараз нездійсненна для об'єкту дослідження, треба обов'язково це пояснити (відсутність коштів, недосконалість законодавства, невідповідність кадрів, інфляція, нестабільність економіки та політики тощо) – здобувач вищої освіти демонструє реалізм мислення та знання проблем реального об'єкту.

Пропозиції щодо розв'язання проблем (проблемної ситуації) можуть мати вигляд концепції проєкту або плану заходів з обов'язковим обґрунтуванням їх результативності або суспільної корисності.

Орієнтовна послідовність викладених пропозицій може бути такою:

- викладення плану та змісту пропонованих заходів з обґрунтуванням саме їх доцільності з усіх інших можливих альтернативних варіантів прийняття рішень, кожен з яких детально описується;
- розрахунок витрат на організацію та впровадження запропонованих заходів;
- визначення економічного або соціального ефекту, який передбачається одержати у випадку реалізації запропонованих заходів.

Типовими помилками, яких припускаються здобувачі в проєктному розділі роботи, є:

- рекомендації більшою мірою сфокусовані на проблемах оптимізації предмета дослідження в загальному плані і не порушуються питання практичного його застосування до організації, що досліджується;
- інформація в третьому розділі дублює інформацію першого чи другого розділу;
- відсутні чіткі висновки за результатами проведених досліджень: на чому воно ґрунтувалося, як відбувалося і що дало (які резерви поліпшення діяльності було ідентифіковано в попередніх розділах);
- пропозиції автора стосовно вдосконалення недостатньо пов'язані з проведеним аналізом і тому мають надто узагальнений абстрактний характер;
- відсутній структурно-логічний зв'язок між аналізом, проведеним у другому розділі, і напрямками пошуку резервів оптимізації, які повинні бути викладені в третьому розділі.

Наприкінці кожного розділу обов'язково коротко (1-2 абзаци) повинні бути сформульовані основні висновки. Краще починати їх словами «Таким чином...».

Загальні висновки – це завершальний етап кваліфікаційної (магістерської) роботи. Висновки повинні логічно впливати зі змісту викладеного матеріалу, бути самостійними й конструктивними. Основне призначення висновків – резюмувати зміст (підбити підсумок) роботи, вигідно підкреслити її переваги. У висновку роботи викладаються положення, що характеризують ступінь розкриття теми, визначається рівень досягання мети і вирішення завдань роботи. Висновки носять форму синтезу отриманих в роботі результатів за матеріалом, викладеним у розділах.

Важливо, щоб висновки відповідали поставленим завданням. У висновках слід зазначити не тільки позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, а й недоліки та проблеми, а також конкретні рекомендації щодо їх усунення. Основна вимога до загальних висновків – не повторювати зміст вступу, основної частини роботи і висновків, зроблених у розділах.

Рекомендований обсяг висновків – 3-4 сторінки.

Список використаних джерел. У списку наводяться джерела, на які зроб-

лені посилання в роботі, а також ті, які були опрацьовані при написанні роботи. При цьому слід дотримуватися вимог стосовно назви джерел та послідовності їх розміщення у списку. Перелік джерел, з якими здобувач ознайомився в процесі підготовки роботи, але не цитував їх, не повинен перевищувати 20% від загальної кількості літературних джерел. Список використаних джерел (Додаток А) формується за вибором одним з таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- у хронологічному порядку.

Загальний перелік літератури повинен налічувати не менше ніж 50 джерел.

У додатках наводяться допоміжні матеріали у вигляді: копій документів, витягів із законодавчо-нормативних документів, окремих інструкцій / положень / правил / методик, результатів опитувань, експериментальних досліджень, громіздких таблиць, кольорових рисунків / фотозображень / репродукцій / ескізів.

Обов'язковим є наведення у додатках сканкопій статей, патентів, довідок про участь у наукових конференціях, міжнародних та всеукраїнських професійних конкурсах.

2.4. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Атестація здобувача вищої освіти освітнього рівня «магістр» передбачає захист кваліфікаційної роботи, яка є підсумком навчання за освітньою програмою.

До захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які успішно та повною мірою виконали навчальний план.

Робота подається науковому керівникові для перевірки у строки. Науковий керівник надає відгук на кваліфікаційну (магістерську) роботу, в якому визначаються: актуальність дослідження; ефективність використаних методик; рівень застосування здобутих у процесі навчання теоретичних знань та підготовки до виконання наукових досліджень; вміння самостійно вирішувати наукові та практичні задачі; вміння логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки; перспективність запропонованих рекомендацій та ступінь обґрунтованості висновків; недоліки роботи (за наявності) (Додаток Е).

Після отримання відгуку наукового керівника, здобувач вищої освіти подає кваліфікаційну (магістерську) роботу на рецензування. Під час рецензування роботи рекомендується дотримуватися структури, визначеної у Додатку Ж.

Рецензія надається письмово і має містити загальний висновок щодо рекомендацій до захисту (рекомендовано або не рекомендовано) в екзаменаційній комісії. Рецензент повинен підписати рецензію і вказати повну свою посаду (якщо

рецензент має науковий ступінь та / або вчене звання, їх також необхідно вказати). Підпис рецензента засвідчується печаткою організації, в якій він працює.

Таким чином, до готової кваліфікаційної (магістерської) роботи додають:

- відгук наукового керівника;
- рецензію на кваліфікаційну (магістерську) роботу;
- анотацію до кваліфікаційної (магістерської) роботи (Додаток В);
- декларацію академічної доброчесності;
- презентаційні матеріали до роботи;
- довідку про публікацію статті або тез доповіді на науково-практичній конференції.

Для захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи здобувачем вищої освіти розробляються презентаційні матеріали. Слайди повинні бути розроблені таким чином, щоб з кожного розділу роботи був як мінімум один слайд. Максимальна кількість слайдів становить 12. Слайди повинні бути обов'язково пронумеровані; нумерація проставляється в правому верхньому кутку слайда. Презентаційні матеріали не включаються до кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Захист кваліфікаційної (магістерської) роботи відбувається прилюдно на засіданні ЕК, склад якої затверджується у встановленому порядку. Здобувач готує для захисту доповідь та презентаційні матеріали. Під час прилюдного захисту здобувач демонструє основні положення результатів дослідження, відповідає на запитання членів ЕК та присутніх на захисті в разі їх виникнення.

Процедура захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи є прилюдною і складається з таких етапів:

- доповіді здобувача вищої освіти, де визначається актуальність теми, мета та завдання дослідження, основні результати, практична значущість та висновки. Рекомендована тривалість доповіді здобувача вищої освіти – до 10 хвилин;
- відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії та присутніх на захисті;
- відповідей на зауваження наукового керівника та рецензентів.

Презентаційні матеріали мають допомагати здобувачеві в доповіді, але текст доповіді не повинен дублювати зміст слайдів.

2.5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Автор кваліфікаційної роботи має продемонструвати: вміння логічного та аргументованого викладання матеріалу, коректного використання наукових методів для проведення власного дослідження; володіння навичками узагальнення, формулювання висновків; вміння працювати з інформаційними джерелами, ініціювання та обґрунтування інноваційних підходів і напрямів розв'язання проб-

леми, що досліджуються.

Недопуск до захисту передбачено у разі:

- виявлення програмою StrikePlagiarism коефіцієнту подібності понад 30%, без належного оформлення цитувань і посилань на джерела;
- загальної кількості балів за письмову частину роботи 50 і менше.

У разі отримання оцінки «Незадовільно» (30-59 балів) або «Неприйнятно» (0-29 балів) за виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи, здобувач зобов'язаний виконати її наступного року (відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання знань в НаУКМА).

2.6. ПЕРЕВІРКА РОБОТИ НА УНІКАЛЬНІСТЬ АВТОРСЬКОГО ТЕКСТУ

Кваліфікаційна (магістерська) робота є формою атестації здобувачів вищої освіти, що застосовується з метою контролю набутих здобувачем вищої освіти у процесі навчання компетентностей, необхідних для виконання ними майбутніх професійних обов'язків. Вона має відображати особисті здобутки автора, тобто не містити плагіату. Згідно з Законом України «Про вищу освіту» академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворенню опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

Для перевірки кваліфікаційної (магістерської) роботи на наявність запозичень використовується онлайн-сервіс StrikePlagiarism. Згідно з Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти НаУКМА, здобувачі вищої освіти підписують Декларацію про академічну доброчесність (Додаток К), в якій відображені зобов'язання щодо самостійності виконання кваліфікаційної роботи. Цією Декларацією підтверджується факт відсутності в роботі запозичень з друкованих та електронних джерел третіх осіб, не підкріплених відповідними посиланнями, й інформування про можливі санкції у випадку виявлення плагіату. Відмова у заповненні та підписанні заяви автоматично тягне за собою не допуск здобувача вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційну (магістерську) роботу відповідальна особа кафедри міждисциплінарної освіти завантажує для експертизи на сервіс StrikePlagiarism перед отриманням допуску кафедри до захисту. Робота повинна бути представлена у форматі pdf.

Результати перевірки роботи будуть відображатись у звіті, що надсилається завідувачу та науковому керівнику роботи.

Здобувачі вищої освіти несуть відповідальність за:

- неподання або несвоєчасне подання своєї кваліфікаційної роботи для перевірки у систему;

- недотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань;

- порушення загальноприйнятих правил цитування та посилань на використані інформаційні джерела.

За результатами перевірки сервіс StrikePlagiarism автоматично формує звіт, що містить загальний відсоток унікальності авторського тексту, посилання на скопійовані джерела, вказує на неоригінальні частини тексту, виділяючи їх кольором у звіті. Якщо наявність текстових збігів кваліфікаційної роботи не перевищує 20%, то вона може бути допущена до рецензування та подальшого захисту.

У разі перевищення текстових збігів в діапазоні 20-30%, робота потребує доопрацювання та повторної перевірки. За умов повторного порушення робота відхиляється, а здобувачу призначається нова дата захисту наступного року. Остаточне рішення про допуск до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи приймає кафедра міждисциплінарної освіти.

Якщо наявність текстових збігів кваліфікаційної роботи перевищує 30%, то вона не може бути допущена до захисту, а здобувачу призначається нова дата захисту наступного року

3. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Кваліфікаційна (магістерська) робота повинна бути виконана й оформлена з дотриманням усіх технічних вимог до наукових робіт, викладених у ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».

Текст набирають на комп'ютері через 1,5 міжрядкові інтервали (29–30 рядків на сторінці), друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм); шрифт текстового редактора – Word Times New Roman, розмір 14 мм, абзац – 1,25. Поля: зліва – 30 мм, справа – 15 мм, зверху і знизу – 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – однаковою.

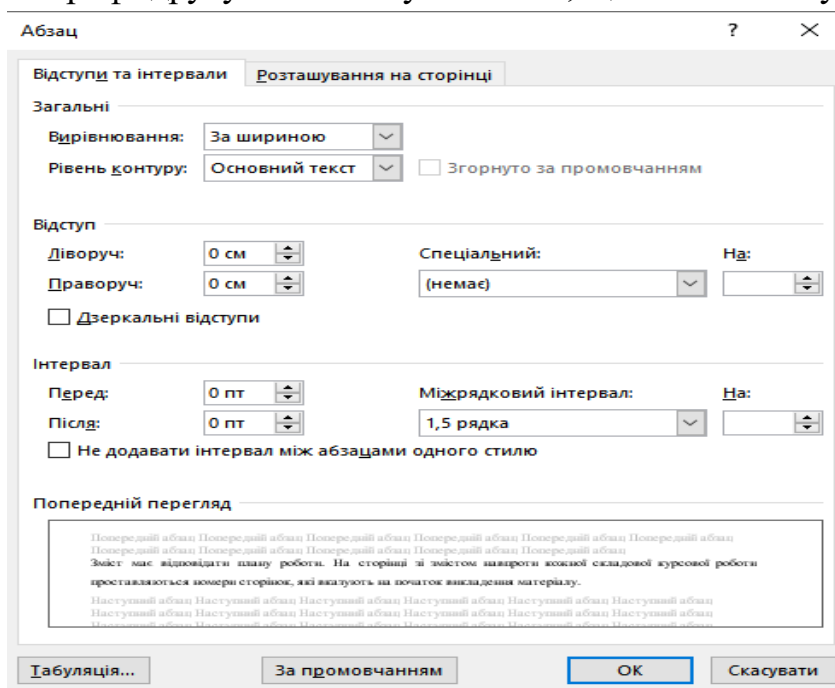

Рис. 3.1. Відступи та інтервали

Кожну структурну частину роботи слід починати з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки) та відокремлюють від наступного тексту одним вільним рядком.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, а потім з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами по центру.

Підрозділи нумеруються у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу ставиться крапка. Наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу), за якою у тому ж рядку зазначають заголовок

підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Наприкінці заголовка крапки не ставлять.

Оформлення необхідно здійснювати відповідно до наведеного нижче прикладу. Назва розділу та підрозділу розділяються між собою одним рядком. Між назвою підрозділу та основним текстом матеріалу повинен бути також один вільний рядок.

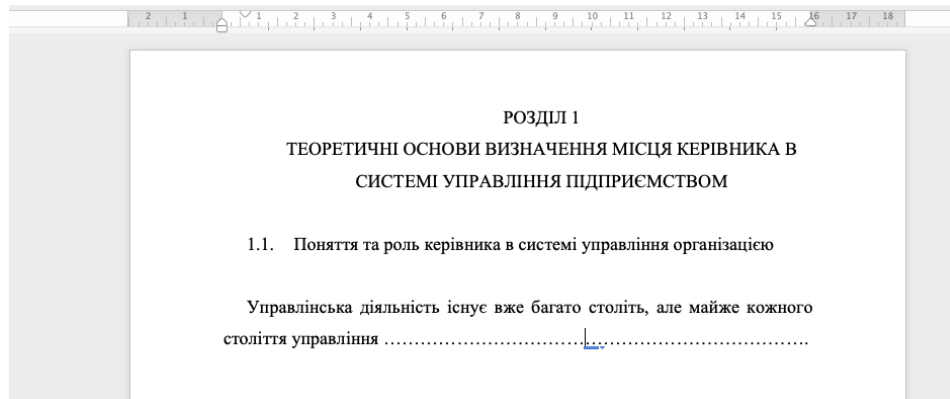

Рис. 3.2. Приклад оформлення заголовків та підзаголовків розділів

Оформлення посилань на інформаційні джерела. Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки. Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки (наприклад, [32, с. 85]).

Наприкінці наводиться *список використаних джерел*. До цього списку включаються публікації вітчизняних і закордонних авторів, на які є посилання в роботі. Всі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані, іноземна література наводиться в кінці списку.

Оформлення допоміжних матеріалів. Допоміжними матеріалами є: *ілюстрації* (схеми, діаграми, графіки, креслення тощо), *формули, таблиці, додатки*.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації через крапку. Наприклад, «Рис. 1.2. – другий рисунок першого розділу». Номер, назва ілюстрації та пояснювальні підписи розміщують з абзацу послідовно під ілюстрацією, відокремлених крапкою.

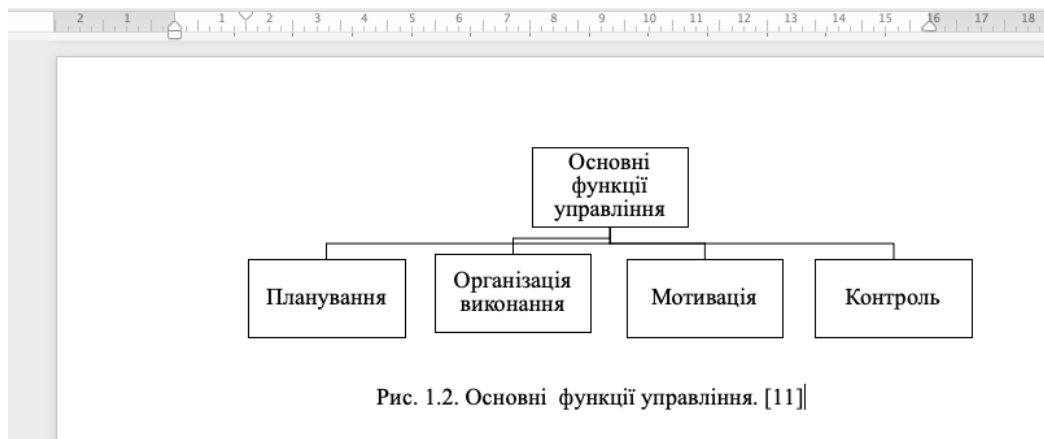

Рис. 3.3. Зразок оформлення рисунків

Ілюстрації слід наводити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрацію, розміри якої більше формату А4, рекомендується розміщувати у додатках.

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді *таблиць*. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті. При цьому по тексту слово «таблиця» пишуть скорочено, наприклад «... у табл. 2.1». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації скорочено пишуть слово «дивись», наприклад «див. табл. 3.2».

Таблиці нумерують арабськими цифрами наскрізною нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу. Назву таблиці друкують жирним шрифтом малими літерами (крім першої великої) і розміщують над таблицею. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці.

Таблиця 1.2

Трактування поняття «ефективний менеджер»

Автор	Визначення
<u>Джим Коллінз</u>	<i>Ефективний менеджер</i> – це керівник, який цілеспрямовано прагне домогтися видатних результатів протягом тривалого часу і поєднує видатні людські якості професійну волю.
<u>Пітер Друкер</u>	<i>Ефективний менеджер</i> – це керівник, який сам поважає людей, водночас усвідомлює, що його авторитет безпосередньо залежить від поваги його особистості співпрацівниками, а не від займаної посади.

Рис. 3.4. Зразок оформлення таблиць

Якщо таблиця розміщується на двох сторінках, то на другій сторінці у верхньому правому куті безпосередньо над таблицею пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2». Крім того, на першій сторінці під «шапкою» таблиці вміщують рядок з порядковими номерами стовпців, а на інших сторінках такий рядок вміщують замість «шапки». Текст в таблиці розташовують через 1,0 інтервали, шрифт Times New Roman 12 пт.

Формули нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, відокремлених крапкою. Номер, формули зазначають на рівні формули у круглих дужках у крайньому правовому положенні, наприклад: (2.1) (перша формула другого розділу). Посилання на формули надають порядковим номером формули в дужках, наприклад: «... у формулі (2.1)». Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів формули наводять під нею в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки. Кожна формула відокремлюється від тексту одним вільним рядком.

2) Двофакторна модель оцінки ймовірності банкрутства підприємства:

$$Z = -0,3877 - 1,0736 \times K_{\text{пл}} + 0,0579 \times K_{\text{пз}} \quad (2.1)$$

де $K_{\text{пл}}$ – коефіцієнт поточної ліквідності (покриття);
 $K_{\text{пз}}$ – відношення позикових засобів до валюти балансу (коефіцієнт заборгованості).

Рис. 3.5. Зразок оформлення формул

Додатки оформлюються після переліку використаних джерел. Додатки відокремлюються від списку використаних джерел вільною сторінкою, на якій по центру великими жирними літерами пишеться слово «ДОДАТКИ». З наступної сторінки наводяться додатки, кожний додаток друкується з нової сторінки. З правого боку рядка малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» (але без знака №) і велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток Б». Додатки позначаються великими літерами української абетки, за винятком Г, І, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ї.

Додатки повинні мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Текст кожного додатка, може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. Якщо зміст додатка не вміщується на одну сторінку, то на наступній сторінці у верхньому правому куті зазначається «Продовження додатку...».

4. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА СТРУКТУРИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ (МАГІСТЕРСЬКИХ) РОБІТ РІЗНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Атестація здобувачів усіх ОПП і ОНП відбувається у формі публічного захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи, що передбачено Стандартами вищої освіти спеціальностей, за якими розроблені й реалізуються освітні програми.

Кваліфікаційні (магістерські) роботи мають:

- 1) забезпечувати програмні результати навчання і компетентності, що зазначені в ОПП і ОНП та відповідати Стандартам вищої освіти відповідних спеціальностей;
- 2) відповідати унікальному фокусу програми, що спрямований на міждисциплінарну інтегральну компетентність випускника;
- 3) враховувати індивідуальну траєкторію навчання здобувачів вищої освіти, у тому числі за обраним minor (додатковою спеціалізацією) в межах ОП;
- 4) вирізнятися прикладним характером і вирішувати складні міждисциплінарні завдання в умовах невизначеності, містити практичні пропозиції щодо суспільних змін під час війни та відновлення України.

Усе вищезазначене знаходить відображення та конкретизується у програмних результатах навчання і дозволяє забезпечити індивідуальну освітню траєкторію та міждисциплінарну підготовку здобувачів вищої освіти з урахуванням їх освітніх і професійних запитів, а також досягнення індивідуальних цілей.

Орієнтовні теми кваліфікаційних вимог можна знайти на кафедрі міждисциплінарної освіти та на офіційному сайті факультету <https://pro.ukma.edu.ua/masters-programs-new>

5. ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

**Приклади оформлення бібліографічного опису у списку
використаних джерел**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	Книги
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації: монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автори	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом: навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автори	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості: довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ: Укراгропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія: навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрущенко А. І. та ін.; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агроекол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ: Логос, 2001. Т. 2. 636 с. Фауна України. В 40 т. Т. 36. Инфузории. Вып. 1. Суктории (Ciliophora, Suctorea) / И. В. Довгаль. Киев: Наукова думка, 2013. 271 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів: Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Котлер Ф. Основы маркетинга : учеб. пособие / пер. с англ. В. Б. Боброва. Москва, 1996. 698 с. Брігхем Є. В. Основи фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ: Молодь, 1997. 998 с.
	Частина видання
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5-15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. Кооперативні читання: 2013 рік : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4-6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87-91.

Статті з періодичних видань	Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. Вісник Київського національного університету ім.Т. Шевченка. Сер. Економіка. 2013. Вип. 148. С. 31-34. Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. Агросвіт. 2016. No 6. С. 23-28. Акмеологічні засади публічного управління / Є.І. Ходаківський та ін. Вісник ЖНАЕУ. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58. Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259-271.
	Електронні ресурси
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).
Законодавчі документи	Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. No 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017). Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. Ефективна економіка. 2013. No 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017). Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician). 2012. Vol. 36, No 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017). Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. Journal of Popular Culture. 2009. Vol. 42, No 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
	Інші документи
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків Право, 2016. 82 с. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. No 2164. Урядовий кур'єр. 2017. 9 листоп. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. No 449. Все про бухгалтерський облік. 2015. No 51. С. 21-42. Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз

	даних: наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. Вища школа. 2017. № 7. С. 106-107
Стандарти	ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація). СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ: Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)
Патенти	Комбайн рослинозбиральний універсальний: пат. 77937 Україна : МПК А01D 41/02, А01D 41/04, А01D 45/02. № а 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.
Авторські свідоцтва	А.с. 1417832 ССРСР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31
Дисертації, автореферати дисертацій	Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агроєкол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с. Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА ШКОЛА ПРОФЕСІЙНОЇ ТА
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
КАФЕДРА МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ОСВІТИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА (МАГІСТЕРСЬКА) РОБОТА

на тему: «_____»

освітній ступінь – магістр
освітньо-професійна програма / освітньо-наукова програма
«_____»
спеціальність _____ (галузь знань _____)
спеціальність _____ (галузь знань _____)

Виконав: здобувач вищої освіти
2-го року навчання,
спеціальності 051 Політологія
спеціальності 073 Менеджмент
Сидоренко Михайло Олександрович

Керівник _____
доктор політичних наук, професор

Керівник _____
доктор економічних наук, професор

Рецензент _____
доктор економічних наук, професор

Кваліфікаційна робота захищена
з оцінкою _____

Секретар ЕК _____.
«____» _____ 2025.

Київ – 2025

АНОТАЦІЯ

Шнайдерук М. В. Політика сталого розвитку міст України в контексті повоєнного відновлення. Спеціальність шифр Політологія, шифр Менеджмент. Освітня програма «Політика врядування в місті». НаУКМА, 2025.

У кваліфікаційній роботі досліджено Показано Встановлено ...

Ключові слова: ... , ... , ... , ... , ... , ... ,

70 с., 8 табл., 5 рис., 2 дод., 65 джерел.

Schneideruk M. Policy of sustainable development of Ukrainian cities in the context of post-war recovery. Specialty ____ Political Science, ____ Management. Educational program “City governance policy”. NaUKMA, 2025....

Keywords: ... , ... , ... , ... , ... , ... ,

70 p., 8 tabl., 5 fig., 2 applications, bibliography: 65 items.

ДОДАТОК Д

Структура змісту кваліфікаційної (магістерської) роботи

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. _____

1.1.

1.2.

1.3.

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. _____

2.1.

2.2.

2.3.

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. _____

3.1.

3.2.

3.3.

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВІДГУК
на кваліфікаційну (магістерську) роботу
здобувача вищої освіти Сидоренка Михайла Олександровича
на тему: _____

У відгуку необхідно зазначити:

- оцінку якості виконання кожного розділу і кваліфікаційної роботи в цілому;
- оцінку роботи здобувача над кваліфікаційною роботою;
- науково-методичні та практичні результати кваліфікаційної роботи;
- висновок щодо можливості допуску роботи до захисту в ЕК.

Обов'язкове формулювання наприкінці відгуку:

Кваліфікаційна робота Сидоренка Михайла Олександровича на тему
«_____» відповідає вимогам, які
висуваються до кваліфікаційних робіт такого рівня та може бути рекомендо-
вана до захисту у ЕК.

Науковий керівник:

д. політ. н., професор, професор кафедри

міждисциплінарної освіти _____

І.І. Петренко

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну (магістерську) роботу
здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти
Сидоренка Михайла Олександровича

на тему: _____

Рецензія має містити такі елементи:

- висновки про актуальність теми і практичну значущість кваліфікаційної роботи;
- відповідність змісту роботи її завданням, ступінь досягнення поставленої мети;
- висновки щодо використання в роботі необхідних методів дослідження, оцінку його глибини та якості;
- оцінку запропонованих рекомендацій щодо вдосконалення функціонування і розвитку об'єкту дослідження;
- оцінку загальних вражень від кваліфікаційної роботи (оформлення, стиль, грамотність викладення тощо);
- недоліки в роботі, зауваження;
- висновок рецензента про відповідність кваліфікаційної роботи кваліфікаційним вимогам і рекомендація оцінки роботи за чотирибальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Обов'язкове формулювання наприкінці рецензії:

Кваліфікаційна робота Сидоренка Михайла Олександровича на тему «_____» відповідає вимогам, які висуваються до кваліфікаційних робіт, і може бути рекомендована до захисту.

Кваліфікаційна робота заслуговує на високу оцінку а її автор – присудження ступеня вищої освіти «Магістр».

Рецензент: _____

Ініціали і прізвище

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача вищої освіти НаУКМА**

Я, _____,
(ПІБ здобувача/ки вищої освіти)

Здобувач вищої освіти 2 року навчання факультету «Києво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти»

освітньої програми _____

спеціальності _____,

адреса електронної пошти _____

– підтверджую, що написана мною кваліфікаційна (магістерська) робота на тему «_____» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, передбачених пунктами 3.1.1-3.1.6 Положення про академічну доброчесність здобувачів НаУКМА від 07.03.2018 року, зі змістом якого ознайомлений/на;

– підтверджую, що надана мною електронна версія роботи є остаточною і готовою до перевірки;

– згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності, у будь-який спосіб, у тому числі порівняння змісту роботи та формування звіту подібності за допомогою електронної системи StrikePlagiarism.

– даю згоду на архівування моєї роботи в репозиторіях та базах даних університету для порівняння цієї та майбутніх робіт.

_____.202_.

Підпис